

ŠOS-2021-32-SZ

Tomaž Pečnik
Direktor
Študentski dom Ljubljana
Svetčeva ulica 9
1000 Ljubljana
tomaz.pecnik@stud-dom-lj.si

Ljubljana, 13. 4. 2021

**ZADEVA: Podpora Študentske organizacije Slovenije Študentskemu svetu stanovalcev
Študentskega doma Ljubljana**

Spoštovani,

na Študentsko organizacijo Slovenije (ŠOS) so se obrnili stanovalci Študentskega doma Ljubljana (ŠDL), ki poročajo o uvajanju novih restriktivnih praks, ki naj bi jih bili deležni študenti, ki bivajo v ŠDL. Gre za ukinjanje 24-urnega sistema receptorske službe oziroma krčenje obsega dela, ki jo izvajajo študenti, stanovalci ŠDL, in njeno nadomeščanje z uvajanjem profesionalne varnostne službe. Takšni spremembi, po podatkih Študentskega sveta stanovalcev, nasprotuje večina študentov, ki biva v ŠDL.

Najprej naj problematiziramo samo dejstvo, da uprava ŠDL namerava uvajati spremembe, katerim nasprotujejo stanovalci študentskih domov. Uprava, na čelu z direktorjem, se mora zavedati, da so študenti tisti, ki so zgradili (udarniško, v 60. letih 20. stoletja) ali zagotovili financiranje (preko Zakona o dodatni koncesijski dajatvi od prejemkov, izplačanih za občasna in začasna dela študentov in dijakov; Uradni list RS, št. 24/07 – uradno prečiščeno besedilo in 79/17) za izgradnjo in obnovo študentskih domov, s katerim uprava *upravlja*. Javni zavod Študentski dom Ljubljana izvaja *javno službo* dejavnosti dijaških in študentskih domov ter drugih nastanitev. Uprava ŠDL torej upravlja s sredstvi, ki jih zagotavljajo študenti; tisti ki tam bivajo s plačilom najemnine in stroškov, kot tudi preostali dijaki in študenti, ki opravljajo študentsko delo.

Zato je popolnoma nesprejemljivo, da uprava ŠDL uvaja spremembe in dodatne omejitve, katerim stanovalci študentskih domov nasprotujejo. Iz javno dostopnih sporočil ter iz predstavitve problematike, ki so jo predstavnikom ŠOS podali predstavniki Študentskega sveta stanovalcev (ŠSS) ŠDL, obenem ni razvidno, da bi šlo za ukrepe, ki bi izboljšali občutek varnosti in dejansko varnost stanovalcev. Očitno pa je, da gre za ukrepe, zaradi katerih se bodo stanovalci počutili bolj ogrožene in nesproščene. Znak za alarm je, ko se najemnik v najeti nepremičnini, v kateri stanuje, ne počuti sproščeno, temveč ogroženo.

Na ŠOS prav tako kritiziramo izkoriščevanje časa epidemije ter odsotnost stanovalcev, ki bi temu predlogu lahko v normalnih okoliščinah še bolj opazno nasprotovali. Spreminjanje že utečenega in za študente pomembnega sistema dežuranja, ki ga podpira več kot 90% stanovalcev, je v takšnem času vprašljivo.

Glede na poročanja stanovalcev, uprava ŠDL poskus nadomeščanja receptorske službe študentov s profesionalno varnostno službo utemeljuje z naslednjimi argumenti:

1. Po izvedeni oceni ogroženosti pri podjetju Valina, varovanje, d.o.o. v letu 2018 je bilo podano mnenje, da varovanje s strani študentov ni primerno, saj študentje za to niso ustrezno usposobljeni.
2. Ureditev varovanja, ki obsega tudi preventivno delovanje, se od ŠDL pričakuje kot od dobrega gospodarja, še toliko bolj pri državnem premoženju. ŠDL mora storiti vse, da se zavaruje ljudi in premoženje. Uprava ŠDL ob tem meni, da so obhodi brez vstopanja v domove in ukrepanje le ob prejetih prijavih, prenizek standard zagotavljanja varnosti.
3. Dežurstva predstavljajo velik strošek na položnici (približno 20 €).
4. Delo receptorjev ima elemente stalnosti in se zaradi tega ne more izvajati v obliki dela prek študentske napotnice, temveč se mora za to delo zaposliti redne delavce.
5. Vsi študentje bi morali imeti opravljen izpit iz varstva pri delu in pred požarom.
6. Študent receptor se pri svojem delu srečuje z osebnimi podatki.

Noben od naštetih argumentov po mnenju ŠOS ne zdrži resne presoje.

Ad 1)

Povsem pričakovano je, da bo zasebno podjetje, ki ponuja storitev varovanja, v oceni ogroženosti ugotovili, da varovanje s strani študentov (ki niso licencirani varnostniki pri enem izmed zasebnih podjetij, ki ponujajo storitve varovanja) ni primerno in zadostno ter da je za to potrebno naročiti storitev pri enem izmed takšnih podjetij. Kljub temu pa stanovalci ŠDL poročajo, da je po omenjeni podani oceni tveganja uprava ŠDL upoštevala podana priporočila in uveljavila sistem, po katerem se delo profesionalne varnostne službe kombinira z receptorskim delom študentov. Kljub določenim pomislekom, stanovalci podpirajo takšno ureditev, ki je bila do zaprtja domov zaradi začetka epidemije marca 2020 tudi v veljavi.

Ad 2)

Dejstvo je, da mora uprava ŠDL delovati kot dober gospodar pri upravljanju *javnega* premoženja. Premoženja, ki smo ga, kot smo že izpostavili, na tak ali drugačen način zagotovili *študenti*. Pri tem pa se mora uprava ŠDL zavedati, da gre pri principih upravljanja *javnega* premoženja za drugačne postopke, kot pri upravljanju *zasebnega* premoženja. Javni zavod ni npr. avtosalon. Odločitev uprave mora biti sooblikovana s strani študentov in mora biti sprejeta s podporo študentov, ki v študentskih domovih bivajo. Še enkrat ponovimo: gre za premoženje, ki so ga zagotovili in ga še vedno zagotavljamo študenti.

Dodatno naj opozorimo, da za stanovalce študentskih domov prav tako velja stanovanjska zakonodaja (Stanovanjski zakon; Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17, 59/19 in 189/20 – ZFRO; v nadaljevanju: SZ-1), po kateri mora najemnik *dopustiti vstop lastniku oziroma njegovemu pooblaščenцу v stanovanje za preveritev pravilne uporabe stanovanja, vendar največ dvakrat letno* (3. alineja 94. člena SZ-1). Zato je ideja o vstopanju profesionalne varnostne službe v študentske domove ali celo študentske sobe, po pooblastilih in navodilih uprave ŠDL, v kolikor bi se to dogajalo pogosteje, celo *protizakonita*.

Ad 3)

Stanovalci se sicer strinjajo, da so stroški receptorske službe relativno visoki, vendar se z njimi strinjajo. Glede na to, da stanovalci sami krijejo stroške in se s tem strinjajo, to ne more biti argument za ukinitvev receptorskega dela študentov. Ob tem poudarjamo, da si velik delež stanovalcev s tem lahko zagotovi delno kritje stroškov položnice za študentski dom.

Ad 4)

Elementi delovnega razmerja se ugotavljajo v postopkih pred delovnim sodiščem v posamičnih primerih. Zato je argument, da ima delo študentov receptorjev elemente delovnega razmerja, zaradi česar bi bilo potrebno to delo sistematizirati in izvajati preko delovnega razmerja po pogodbi o zaposlitvi, čista špekulacija. Glede na to, da gre za delo, ki se že desetletja opravlja na ta način, da gre vselej za stanovalce ŠDL, ki opravljajo receptorsko delo v študentskem domu, v katerem živijo, in da je obseg študentskega dela, ki ga posamezni stanovalec na ta način opravi, krepko manjši od obsega dela, ki ga opravi redno zaposlena oseba, smo na ŠOS mnenja, da takšnega dela ni potrebno sistematizirati in opravljati v okviru delovnega razmerja po pogodbi o zaposlitvi. Kar je zopet čista špekulacija, tokrat s strani ŠOS.

Na drugi strani bi lahko ta argument uporabili tudi za opravljanje storitve varnostne službe, ki bi delo opravljala skladno s pogodbo s ŠDL. Glede na to, da bi varnostniki varnostne službe delo opravljali v obsegu, primerljivo z delom polno zaposlene osebe pri enem samem zunanjem naročniku storitev (ŠDL), bi imela takšna oseba vse razloge, da zaposlitev zahteva od ŠDL.

Ad 5)

Glede na to, da študenti že sedaj opravljajo receptorsko delo pri ŠDL preko študentske napotnice, bi ti študenti morali že sedaj imeti opravljene ustrezne izpite iz varstva pri delu. Če temu ni tako, je ŠDL kot delodajalec že nekaj desetletij zanemarjal veljavno zakonodajo.

Ad 6)

Argument, da se študent receptor srečuje z osebnimi podatki, je za lase privlečen izgovor in kaže na nepripravljenost ŠDL k reševanju problematike. Študenti se povsod v svojem življenju srečujejo z osebnimi podatki, z njimi upravljajo in jih obdelujejo. Ne dvomimo, da so o osnovnih principih varovanja osebnih podatkov že seznanjeni. Kljub temu pa je *vedno* odgovornost na upravljavcu osebnih podatkov (torej ŠDL), da zagotovi ustrezne postopke za zmanjšanje možnosti zlorab osebnih podatkov.

Glede na vse navedeno na ŠOS podpiramo Študentski svet stanovalcev Študentskega doma Ljubljana pri ohranitvi receptorske službe, ki jo izvajajo študenti. Ob tem obsojamo ignoriranje mnenja stanovalcev in mačehovski odnos do odraslih in odgovornih državljanov, ki bivajo v študentskih domovih, še posebej pa kritiziramo odstranjevanje in odtujevanje transparentov, s katerimi so stanovalci izvrševali pravico do svobodnega izražanja. Stanovalci študentskih domov so soustvarjalci vsebin in delovanja ŠDL in so tisti, ki morajo imeti glavno besedo pri upravljanju s premoženjem, ki so ga pomagali ustvariti.

V želji po uspešni rešitvi nastale problematike Vas lepo pozdravljam.

Študentska organizacija Slovenije
Andrej Pirjevec
Predsednik

V vednost:

- Študentski svet stanovalcev Študentskega doma Ljubljana (patrik.celik@ssvets.si).